

DE ONDERLINGE

Een uitgave van het Platform Onderlinge Verzekeraars

WAT STAAT ER IN DIT NUMMER

Timing en verbeterkansen van
de SBA NFR - 2

Toetsing beleidsbepalers door
de AFM - 3

OVM Twente 120 jaar - 4

130 jaar Onderlinge
's-Gravenhage - 5

Zevenwouden 175 jaar - 6

Verleden, heden en toekomst van
onderlinge verzekeraars - 7,8

NIEUW GEZICHT BIJ DE POV

De uit Den Haag afkomstige Brita Louwrier is in dienst van het Verbond getreden en zal samen met Chris van Toor de POV gaan bedienen. Brita heeft ruime ervaring als senior politiek adviseur bij de Israëlische ambassade en de Amerikaanse ambassade in Den Haag. Ook heeft zij enkele jaren bij de Europese Commissie in Brussel gewerkt. Brita spreekt zes talen. Daar komt nu dus het onderlinge jargon nog bij.

Timing en verbeterkansen van de SBA NFR - 2

Tijdens een recent overleg met DNB stond de jaarlijkse Sectorbrede Analyse Niet-Financiële Risico's (SBA NFR) centraal. Aanleiding waren vragen vanuit leden over onder andere de timing en inhoud van de uitvraag. Met name het feit dat de uitvraag naar voren is gehaald en nu in het drukke eerste kwartaal plaatsvindt, riep vragen op. Ook werd kritisch gekeken naar de noodzaak van het opvragen van gegevens die reeds bij DNB bekend zijn.

DNB toonde begrip voor de zorgen over de vervroegde planning maar wees erop dat deze wijziging voortkomt uit een bredere ontwikkeling in het toezicht: datagedreven toezicht vraagt om zo actueel mogelijke informatie. Volgens DNB is een reactietermijn van acht weken daarbij werkbaar gebleken. Die termijn werd door de sector als geheel gehaald. Instellingen gaven aan dat de verwerking van de uitvraag gemiddeld tussen de 9 en 19 uur kostte – een inspanning die binnen de planning bleek te passen. In een enkel geval is op verzoek een kort uitstel verleend, wanneer daar instellingsspecifieke redenen voor waren.

Wat betreft het opvragen van reeds eerder aangeleverde informatie erkende DNB dat dit helaas nog voorkomt. De oorzaak ligt bij het feit dat interne systemen (nog) niet gekoppeld zijn of om formele redenen niet gekoppeld kunnen worden. Dit is een punt van aandacht, maar voorlopig nog niet volledig oplosbaar.

Vooruitkijkend kondigde DNB aan dat de SBA NFR ook komend jaar in dezelfde periode zal worden uitgevoerd. Wel wordt ingezet op maximaal gebruiksgemak: de vragenlijst blijft zo veel mogelijk stabiel en waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van vooraf ingevulde (pre-shown) informatie.

Tot slot onderstreepte DNB open te staan voor suggesties ter verbetering van het proces. Daarbij is één voorwaarde belangrijk: hoe concreter de suggestie, hoe beter deze kan worden beoordeeld.

Toetsing beleidsbepalers door AFM - 3

Bij een aantal POV-leden zijn de intermediaire activiteiten ondergebracht in een afzonderlijke BV, waarbij de beleidsbepalers dezelfde zijn als bij de verzekeraar. Deze worden (mede) door de AFM getoetst. In andere gevallen gaat het om voormalige onderlinge verzekeraars die nu als zelfstandig coöperatief intermediair opereren. Vanuit deze laatste groep bereiken de POV signalen dat voorgestelde beleidsbepalers de AFM-toets niet doorstaan terwijl men van mening is dat dit ten onrechte gebeurt.

De zorgen betreffen onder meer het onvoldoende meewegen van het type en profiel van de ondernemingen zoals dat in de Beleidsregel geschiktheid 2012 is voorgeschreven. Soms wordt ook leidinggevende ervaring geëist, terwijl in de praktijk van een hiërarchische aansturing geen sprake is. Daarnaast is het de vraag of bij de toetsing wordt meegenomen dat het voldoende is wanneer slechts één van meer beleidsbepalers over leidinggevende ervaring beschikt. Tot slot lijkt er weinig ruimte te zijn voor het opdoen van ervaring binnen het bestuur zelf, bijvoorbeeld via een inwerkperiode.

De POV ziet een duidelijke samenhang met het grondrecht van vereniging. Dat brengt met zich mee dat de toetsing bij verenigingen zoals onderlinge verzekeraars en coöperatieve intermediairs marginaal zou moeten zijn. Tijdens een gesprek met de AFM werd van die zijde benadrukt dat het toetsingskader proportioneel is ingericht, via een indeling in drie groepen met oplopende eisen. Tegelijkertijd werd aangegeven dat de eisen in de groep waar het om gaat, vastliggen.

Vanuit het perspectief van de POV is binnen die groep ruimte voor proportionaliteit nodig – en ook mogelijk. De beleidsregel schrijft immers voor dat alle beschikbare informatie dient te worden gewogen. Ook andere bepalingen bevestigen dat een collectieve beoordeling mogelijk is. De regel dat niet elke beleidsbepaler over alle competenties hoeft te beschikken wijst eveneens op een collectieve benadering.

Na interne reflectie heeft de POV de AFM opgeroepen haar toetsingspraktijk in overeenstemming te brengen met deze bredere interpretatie van proportionaliteit.

OVM Twente 120 jaar - 4

OVM Twente 120 jaar

Ter gelegenheid van haar 120-jarig bestaan organiseerde OVM Twente op 17 mei een feestelijke dag voor haar leden-verzekerden. De dag startte op de drie kantoren van de onderlinge in Wierden, Enter en Borne. Vandaaruit werd naar zorgboerderij De Piet in Enter gefietst waar een streekmarkt was georganiseerd, met muziek, diverse activiteiten en een ruim aanbod aan eten en drinken. Met prachtig weer en niet minder dan bijna 500 (!) deelnemers was de dag een groot succes.

130 jaar Onderlinge 's-Gravenhage - 5

130 jaar in beweging tussen traditie en toekomst

Onderlinge 's-Gravenhage bestaat 130 jaar – een mijlpaal voor een organisatie die het verleden koestert maar zich steeds opnieuw weet uit te vinden. Balans tussen continuïteit en vernieuwing vormt de rode draad in haar ontwikkeling.

Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan schonk de organisatie De Vioolspeelster (1626) aan het Mauritshuis: een jong figuur, klassiek én vooruitkijkend. Het werk symboliseert hoe Onderlinge 's-Gravenhage zichzelf ziet: stevig geworteld maar altijd in beweging.

Sinds 1895 staan 'Samen' en 'Zeker' centraal als kernwaarden. Recent kwam daar 'Betrokken' bij, als uitdrukking van de menselijke benadering in de dienstverlening van de maatschappij.

In de afgelopen acht jaar nam Onderlinge 's-Gravenhage belangrijke strategische stappen: de verhuizing naar een moderne locatie, de overstap naar de cloud, het afstoten van vastgoed en het herstructureren van het productaanbod. Alles met het doel om wendbaarder en toekomstgericht te werken.

Onderlinge 's-Gravenhage blijft investeren in digitale dienstverlening en technologische vernieuwing. Zelfs de naam wordt geleidelijk gemoderniseerd.

Het jubileum werd gevierd met een feest voor medewerkers en 130 toegangskaarten voor leden – een symbolisch gebaar, passend bij de plek waar het jubileumverhaal begon.

Jubileum Zevenwouden - 6

Zevenwouden bestaat 175 jaar!

Donderdag 1 mei was een bijzondere mijlpaal in de geschiedenis van de Algemene Friesche Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij Zevenwouden. De oorsprong van deze maatschappij gaat terug tot 1 mei 1850, toen de Onderlinge Brandwaarborgmaatschappij in Leeuwarden na een verwoestende stadsbrand werd opgericht. Dit initiatief legde de basis voor wat nu een sterke en betrouwbare verzekeringsmaatschappij is, met een breed werkgebied dat zich uitstrekt over heel Nederland.

In 2012 werd een belangrijke stap gezet door de fusie met AFOS Zevenwouden uit Heerenveen. Dit leidde tot de oprichting van Zevenwouden in de huidige vorm, met focus op zowel de mooie historie als de toekomst.

Verleden, heden en toekomst van onderlinge verzekeraars - 7

De kracht van het onderlinge

Onderlinge verzekeraars hebben een lange en rijke geschiedenis in Nederland. Op vorige pagina's stonden drie jubilerende onderlingen centraal. Maar waar begon het eigenlijk? En waarom wint het onderlinge model vandaag opnieuw aan belangstelling?

Van gilden tot boermarken

De wortels van onderlinge solidariteit gaan terug tot de middeleeuwen. Al vanaf de 13e eeuw boden gilden en broederschappen hun leden ondersteuning bij ziekte, invaliditeit en overlijden. Geen formele verzekeraars, maar wél gebaseerd op onderlinge hulp en gedeeld risico.

In de 17e eeuw, het tijdperk van de zeehandel, ontstonden informele onderlinge zeeverzekeringen. In Amsterdam, Hoorn en Rotterdam maakten reders en kooplieden afspraken om samen verliezen van schepen of lading op te vangen. Vertrouwen en wederkerigheid waren de basis.

Lokale brandverzekeringen en juridische verankering

In de 18e eeuw ontstonden op het platteland de eerste onderlinge brandverzekeraars. In Friesland, Drenthe en Overijssel verenigden boeren zich om elkaars schades te dragen. Ging de schuur van de buurman in vlammen op, dan droeg ieder lid bij aan het herstel.

Met de landbouwcrisis van 1880–1895 kreeg het onderlinge model vleugels. Uit financiële noodzaak keerden boeren commerciële verzekeraars de rug toe. De onderlinge verzekeraar bood een alternatief op basis van vertrouwen, nabijheid en solidariteit. In 1890 kreeg het model juridische erkenning via de eerste wetgeving voor levensverzekeraars.

Groei, fusies en herwaardering

Na de Tweede Wereldoorlog groeide het aantal onderlingen explosief, gevolgd door een periode van schaalvergroting en professionalisering. Fusies waren nodig om te voldoen aan zwaardere toezichtseisen en om schaalvoordelen te benutten. Toch is de kern van het model – lokaal eigenaarschap en not-for-profit – overeind gebleven.

De laatste jaren is een hernieuwde belangstelling voor coöperatieve en onderlinge modellen zichtbaar. Denk aan broodfondsen, energie- of zorgcoöperaties. Ze delen dezelfde waarden: solidariteit, eigenaarschap en focus op gemeenschapsnut.

Verleden, heden en toekomst van onderlinge verzekeraars - 8

Waarom onderling relevant blijft

Uit klanttevredenheidsonderzoeken, zoals het MarketResponse-onderzoek van 2025, blijkt dat onderlinge en coöperatieve verzekeraars tot de meest klantvriendelijke van Nederland behoren. Niet toevallig. In het onderlinge model staat de klant immers centraal. De maatschappelijke meerwaarde is ook groot; onderlingen springen in waar commerciële dekking ontbreekt of onbetaalbaar is.

Verzekeraars		
1	ZLM	8,08
2	Univé	8,04
3	DSW	8,02
4	Menzis	7,96
5	DELA	7,88

Vooruitkijken

De toekomst van het onderlinge model ziet er veelbelovend uit, al zijn er uitdagingen. De regeldruk is stevig, vooral voor kleinere organisaties. Toch biedt het model iets wat steeds zeldzamer wordt: vertrouwen, betrokkenheid en menselijke maat.

De POV draagt actief bij aan de herwaardering van onderling verzekeren – onder meer via een podcastserie waarin leden vertellen hoe zij hun onderlinge waarden vertalen naar de praktijk. Want of het nu gaat om een boermarke in de 18e eeuw of een moderne coöperatie in 2025: het onderlinge model leeft. En bewijst telkens opnieuw zijn kracht!